

مرکز فناوری اطلاعات
وزارت بهداشت، درمان، و آموزش پزشکی

دستورالعمل مدیریت خطاهای مرتبط با کد ملی در تبادل با پرونده الکترونیکی سلامت

شماره: ۹۸۱۱۲۸

تاریخ: ۲۸ بهمن ۱۳۹۸

مقدمه

تبادل اطلاعات پرونده الکترونیکی سلامت توسط سامانه های اطلاعاتی مستقر در مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت بر بستر درگاه یکپارچه تبادل اطلاعات سلامت صورت می گیرد. در فرایند تبادل اطلاعات، اعتبارسنجی های مختلفی جهت بررسی استانداردهای ابلاغی مرکز مدیریت آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت در خصوص تبادل اطلاعات پرونده الکترونیکی سلامت اعمال می شود.

از آنجایی که اطلاعات پرونده الکترونیکی سلامت محور ورودی بسیاری از سامانه های دیگر از جمله سامانه رسیدگی الکترونیکی اسناد می باشد، عدم ارسال پرونده و یا مرجوع شدن پرونده در تبادل اطلاعات می تواند منجر به اختلالات در فرایند های کسب و کاری می شود و این موضوع می تواند برای خدمت گیرنده یا خدمت دهنده موجب زیاده گردد.

یکی از موارد مرجوعی پرونده ها در مدل بین المللی پرونده الکترونیکی سلامت هویت می باشد. از این رو بسیاری از صحت سنجی های سپاس برای هویت سنجی مناسب خدمت گیرنده طراحی شده است. در ایران کد ملی به عنوان اصلی ترین شناسه صحت سنجی هویت مورد استفاده قرار می گیرد.

در این دستورالعمل خطاهای مرتبط با هویت سنجی خدمت گیرنده بر اساس کد ملی وی که در تبادل با سامانه پرونده الکترونیکی سلامت (سپاس) رخ می دهد و می تواند منجر به مرجوع شدن پرونده گردد، مورد توجه قرار گرفته است.

محدوده

این دستورالعمل جهت استفاده شرکت های توسعه دهنده سامانه های اطلاعاتی مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت، دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت تهیه گردیده است.

تعاریف

کد ملی: شناسه ملی که به غلط کد ملی مصطلح شده است، شناسه یکتایی است که به هر فرد ایرانی در زمان ثبت اطلاعات هویتی فرد در سازمان ثبت احوال، اختصاص داده می شود.

دستورالعمل مدیریت خطاهای مرتبط با کد ملی در تبادل با**پرونده الکترونیکی سلامت**

مرکز ارائه دهنده خدمات سلامت: به محلی اطلاق می گردد که در آن ارائه خدمات سلامت صورت می گیرد و دارای مجوز/گواهی نامه/پروانه از مقام ذیصلاح در ساختار بهداشتی درمانی کشور می باشد. این مراکز شامل خانه های بهداشت، مراکز جامع خدمات سلامت، بیمارستان ها، آزمایشگاه ها، مطب ها، داروخانه ها و ... در بخش دولتی و غیردولتی و مؤسسات و مراکز خصوصی ارائه دهنده خدمات سلامت می باشد.

سامانه اطلاعاتی مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت: سامانه های اطلاعاتی مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت شامل تمامی نرم افزارها و سیستم های اطلاعاتی هستند که در مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت مانند بیمارستان ها، درمانگاه ها، آزمایشگاه های بالینی، مراکز تصویربرداری، خانه بهداشت و غیره نصب بوده و قسمتی از اطلاعات درمان و بهداشت شهروندان را ذخیره و مدیریت می کنند. به اختصار سامانه اطلاعاتی مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت را POCS می نامیم.

اعتبارسنجی: بررسی و صحت سنجی این موضوع که مقادیر و ساختار ارسالی در پرونده الکترونیکی سلامت مطابق با استانداردهای ابلاغی تبادل اطلاعات مرکز مدیریت آمار و فناوری اطلاعات وزارت بهداشت صورت می گیرد.

درگاه یکپارچه تبادل اطلاعات سلامت (دیتاس): درگاه یکپارچه تبادل اطلاعات سلامت در راستای ضوابط فنی اجرایی توسعه دولت الکترونیکی به عنوان مرکز تبادل خوشه سلامت ایجاد شده و محل تبادل اطلاعات مورد نیاز خدمات الکترونیکی دستگاه های ذیل خوشه سلامت است. تبادل اطلاعات به شیوه خدمات الکترونیکی یا تبادل پیام های الکترونیکی انجام می شود. هیچ محتوای اطلاعاتی در این مراکز به جز ترافیک تبادلات الکترونیکی نگهداری و ذخیره نمی شود. این مرکز امکان پایش و نظارت برای تبادلات الکترونیکی را داشته و امکان گزارش گیری برای تمامی ذی نفعان را فراهم می کند.

سامانه پرونده الکترونیکی سلامت ایران (سپاس): بر اساس تعریف ارائه شده در کتاب پرونده الکترونیکی سلامت، مفاهیم، استانداردها و راهکار توسعه، منظور از پرونده الکترونیکی سلامت در اینجا «مجموعه کلیه اطلاعات مرتبط با سلامت شهروندان، از پیش از تولد (شامل اطلاعات دوران جنینی و ماقبل آن - مانند اطلاعات مربوط به لقاح آزمایشگاهی-) تا پس از مرگ (مانند اطلاعات بدست آمده از اتوپسی، محل دفن و...) است که به صورت مداوم و با

دستور العمل مدیریت خطاهای مرتبط با کد ملی در تبادل با

شماره: ۹۸۱۱۲۸

تاریخ: ۲۸ بهمن ۱۳۹۸

صفحه: ۳

پرونده الکترونیکی سلامت

گذشت زمان به شکل الکترونیکی ذخیره می گردد و در صورت نیاز، بدون ارتباط با مکان یا زمان خاص، تمام یا بخشی از آن به سرعت در دسترس افراد مجاز قرار خواهد گرفت. سامانه پرونده الکترونیکی سلامت (سپاس) یک زیر ساخت و واسط نرم افزاری برای اتصال سیستم های اطلاعاتی مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت می باشد. این میان افزار بر اساس مفاهیم استانداردهای ایزو ۱۳۶۰۶ و ۱۸۳۰۸ طراحی شده است تا بتواند نیازمندیهای پرونده الکترونیکی سلامت را پوشش دهد.

صحت سنجی هویت

ماده ۱: جهت جلوگیری از مخدوش شدن اطلاعات هویتی پرونده بیماران، قبل از ثبت اطلاعات مربوط به مراجعات بیماران، اطلاعات هویتی موجود در پرونده ارسالی با سرویس استعلام هویت سازمان ثبت احوال اعتبارسنجی می شود. هرگونه مغایرت در کد ملی، نام و نام خانوادگی پرونده ارسالی و اطلاعات ثبت احوال منجر به مرجوع شدن پرونده با خطای Patient Info Is Not Matched With National Code می شود.

تبصره ۱: در خصوص پرونده های اتباع بیگانه، مجهول الهویه، نوزادان زیر یک سال و پرونده های اورژانسی در حال حاضر صحت سنجی کد ملی صورت نمی گیرد.

تبصره ۲: در صورتی که اطلاعات هویتی ارائه شده توسط بیمار با اطلاعات استخراج شده از سرویس استعلام بیمه سرویس استحقاق سنجی درمان مغایرت داشته باشد، بایستی مبنای ارسال اطلاعات اسناد سجلی هویتی بیمار در نظر گرفته شود.

تبصره ۳: در صورتیکه در هنگام صحت سنجی اطلاعات هویتی پرونده بیمار با سرویس استعلام هویت سازمان ثبت احوال اختلالی وجود داشته باشد، خطای Error at VerifyPersonInfo رخ می دهد. این خطا شامل حالت های زیر است:

الف) err.record.not.found: این خطا زمانی رخ می دهد که ترکیب کد ملی و سال تولد درج شده در پرونده بیمار صحیح نمی باشد و برای ترکیب اشاره شده موردی یافت نشده است. در صورت مشاهده این خطا بایستی کد ملی و سال تولد ارسال شده مجدداً بر اساس اسناد سجلی هویتی بیمار ارسال شود.

ب) err.cancellation.nin: این خطا زمانی رخ می دهد که کد ملی ارسال شده در پایگاه داده سازمان ثبت احوال باطل شده باشد.

دستور العمل مدیریت خطاهای مرتبط با کد ملی در تبادل با

پرونده الکترونیکی سلامت

شماره: ۹۸۱۱۲۸

تاریخ: ۲۸ بهمن ۱۳۹۸

صفحه: ۴

ج) result.rec.review: این خطا زمانی رخ می دهد که پرونده مرتبط با کد ملی ارسال شده در سازمان ثبت احوال مسدود شده است و نیاز به بررسی دارد.

د) IS_EXCEPTED: این خطا زمانی رخ می دهد که پرونده مرتبط با کد ملی ارسال شده در سازمان ثبت احوال جزء موارد مستثنی در نظر گرفته شده است. به عنوان مثال این موارد شامل افرادی هستند که به درجه شهادت نائل شده اند یا کد ملی استفاده شده توسط بیمار معتبر نیست.

ه) result.rec.invisible: این خطا زمانی رخ می دهد که پرونده مرتبط با کد ملی ارسال شده از سمت سازمان ثبت احوال قابل نمایش نیست.

در خصوص موارد ب، ج، د و ه، فرد یا همراه فرد مراجعه کننده با در دست داشتن اصل شناسنامه برای تعیین تکلیف به دفاتر مجاز ثبت احوال استان مراجعه نمایند.

ماده ۲: در خصوص اتباع بیگانه که دارای شناسه اتباع می باشند و قصد استفاده از بیمه پایه دارند، در هنگام ثبت اطلاعات هویتی بیمار، درج شناسه مذکور در ویژگی OtherIdentifer در نوع داده PersonInfoVO مجاز نمی باشد. این شناسه می بایست در ویژگی InsuredNumber در نوع داده InsuranceVO ثبت شود.

ماده ۳: با عنایت به اهمیت حفظ حریم خصوصی افراد و به منظور جلوگیری از مخدوش شدن پرونده بیماران، ثبت کد ملی غیر از کد ملی فرد از جمله کد ملی مادر، همراه و ... در پرونده الکترونیکی سلامت به عنوان کد ملی بیمار، اشتباه بوده و ثبت کد ملی صحیح در کلیه مراجعات بیماران (اعم از بستری/سرپایی) الزامی می باشد. همچنین هرگونه تغییر در اطلاعات ثبتی هویتی مغایر با اطلاعات سجلی بیمار، توسط مسئول پذیرش، پرسنل مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت و شرکتهای توسعه دهنده سامانه های اطلاعاتی مراکز ارائه دهنده خدمات سلامت، خلاف بوده و مطابق با قانون مجازات اسلامی با آن برخورد می شود.

شماره: ۹۸۱۱۲۸	دستورالعمل مدیریت خطاهای مرتبط با کد ملی در تبادل با پرونده الکترونیکی سلامت
تاریخ: ۲۸ بهمن ۱۳۹۸	
صفحه: ۵	

ویرایش هویت پرونده

ماده ۴: با توجه به اینکه مبنای تشکیل پرونده در سامانه پرونده الکترونیکی سلامت (سیاس)، کد ملی است، امکان ویرایش کد ملی فرد در پرونده ای که ارسال شده است، به صورت خودکار وجود ندارد و هرگونه ویرایش کد ملی، غیر مجاز و در زمره خطاهای جبران ناپذیر طبقه بندی شده و منجر به اختلال در یکپارچگی پرونده الکترونیکی سلامت می شود. لازم به ذکر است در خصوص ویرایش نام، نام خانوادگی، نام پدر، شماره شناسنامه و سایر اطلاعات هویتی مشکلی ایجاد نخواهد شد.

تبصره ۱: پرونده الکترونیکی سلامت نوزادان زیر یک سال که کد ملی ندارند، می بایست بدون کد ملی تبادل گردد و در کلیه ویرایش های احتمالی بعدی همان مراجعه نیز از ثبت و ویرایش کد ملی خودداری شود.

تبصره ۲: در صورتی که نوزادی در مراجعات بعدی کد ملی اخذ کرده باشد، پرونده های قبلی آن نوزاد که بدون کد ملی ثبت شده است مطابق با تبصره ۱ مجاز به ویرایش کد ملی نمی باشند و برای مراجعات جدید، پرونده مجزا با کد ملی ارسال می گردد.

تبصره ۳: پرونده الکترونیکی بیماران مجهول الهویه که تا زمان ترخیص مجهول الهویه باقی می مانند، می بایست بدون کد ملی و بر اساس ضوابط دستورالعمل «ضروریات تبادل داده پیام خدمات سلامت برای بهبود رسیدگی الکترونیکی» ارسال گردد و در کلیه ویرایش های احتمالی بعدی همان مراجعه نیز از ثبت و ویرایش کد ملی خودداری شود.

تبصره ۴: در صورتی که کد ملی بیماران موضوع تبصره ۱ ماده ۱ این دستورالعمل به صورت بدون کد ملی ارسال شده باشد و در مراجعات بعد قابل احراز باشد، پرونده های قبلی آن فرد که بدون کد ملی ارسال شده مجاز به ویرایش کد ملی نمی باشد و برای مراجعات جدید، پرونده مجزا با کد ملی ارسال می گردد. در غیر اینصورت ارسال پرونده با خطای Error At LocateEHR. Person Identifier Do Not Match With EHR رخ خواهد داد.

ماده ۵: هرگونه ویرایش الکترونیکی کد ملی فرد که در ماده ۴ ذکر نشده است، ممنوع می باشد و فرآیند آن به صورت اعلام درخواست رسمی و پس از تاییدیه مراجع ذیصلاح می باشد. از این رو می بایست دقت کافی در ثبت صحیح کد ملی صورت گیرد. در این راستا می توان از سرویس های استعلام هویت و استعلام بیمه استفاده نمود.

دستورالعمل مدیریت خطاهای مرتبط با کد ملی در تبادل با

شماره: ۹۸۱۱۲۸

تاریخ: ۲۸ بهمن ۱۳۹۸

صفحه: ۶

پرونده الکترونیکی سلامت

ارسال صحیح پرونده ها

ماده ۶: هرگونه ارسال غیر همزمان (Asynchronous) پرونده غیرمجاز است و منجر به اختلال در یکپارچگی پرونده الکترونیکی سلامت می شود. برای جلوگیری از این مهم می بایست به جای فراخوانی سرویس های سپاس به صورت مستقیم، از آدابتور پرونده الکترونیکی سلامت (SDK) استفاده شود. لازم به ذکر است ۱۵ روز بعد از ابلاغ این دستورالعمل سرویس های قبلی مسدود می گردد.

تبصره ۱: زمانی که ارسال همزمان برای یک پرونده صورت گیرد خطای Critical Error Happened in MasterIndex رخ می دهد و در زمره خطاهای جبران ناپذیر طبقه بندی می شود. این خطا به گونه ای است که پرونده این فرد قفل می شود، به قسمی که سامانه های اطلاعاتی دیگر نیز نمی توانند پرونده ای برای آن فرد ثبت کنند. این خطا رفع خودکار نداشته و لازم است فهرست کد ملی های دارای این خطا را با مکاتبه رسمی به مرکز مدیریت آمار و فناوری اطلاعات ارسال گردد.